

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-21

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Avdelningschef

Per-Erik.Ebbestahl@malmo.se

Besvarande av nämndinitiativ Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) – Lägg ner romska rådet STK-2024-1277

Sammanfattning

Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) har inkommit med ett nämndinitiativ om att lägga ner Romska rådet. Vid kommunstyrelsens möte den 11 september 2024 fick stadskontoret i uppdrag att bereda ärendet.

Samordningsansvaret för arbetet med nationella minoriteter är uppdelat mellan två nämnder i Malmö stad. Ansvaret för samordning av arbetet med den romska minoriteten ligger på kulturnämnden, medan kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av arbetet med övriga nationella minoritetsgrupper. Romska rådet som plattform för samverkan och dialog utreddes 2023. Stadskontoret konstaterar att rådet har visat sig ha svårt att fullt ut uppnå sitt syfte som forum för dialog med nationella minoritetsgruppen romer och stadens förtroendevalda.

Efter dialog med ordföranden i Romska rådet och genomgång av tidigare fattade beslut rörande rådet och Romska informations- och kunskapscenter (RIKC), föreslår stadskontoret i ett separat ärende (STK-2024-1544) att kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att genomföra en genomlysning av stadens arbete med romsk inkludering. Genomlysningen ska svara på om nuvarande organisationsform ger förutsättningar för att uppfylla kraven i aktuell lagstiftning och ambitionerna i Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Genomlysningen föreslås genomföras av en extern resurs.

Stadskontoret föreslås även få i uppdrag att genomföra en uppföljning av Romska rådets verksamhet. Uppföljningen ska svara på vilka anpassningar som behöver göras för att skapa ett inkluderande forum för dialog och samverkan med en närvaro från alla partier som representeras i kommunstyrelsen. Uppföljningen föreslås genomföras av en extern resurs. Under den period som uppföljningen genomförs bör Romska rådets verksamhet pausas, med undantag för genomförandet av rådets årliga konferens och Förintelsens minnesstund i januari 2025.

Genomlysningen av det samlade arbetet och uppföljningen av Romska rådet ska göras i dialog med romska Malmöbor och syfta till att förändra och förbättra samarbetet med och för den romska minoriteten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen avslår nämndinitiativets första yrkande om att upplösa rådet för den nationella minoriteten romer.
2. Kommunstyrelsen anser nämndinitiativets andra yrkande om att uppdra åt stadskontoret att utreda nya former för att organisera arbetet för romsk inkludering i Malmö besvarat.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) - Lägg ner romska rådet
- Beslut KS 240911 §245 Nämndinitiativ Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) - Lägg ner romska rådet
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 241125 Besvarande av nämndinitiativ Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) - Lägg ner romska rådet

Beslutsplanering

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-25

Kommunstyrelsen 2024-11-27

Beslutet skickas till

Helena Nanne (M)

Anton Sauer (C)

Kulturnämnden

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) har inkommit med ett nämndinitiativ om att lägga ner romska rådet. Nämndinitiativet har två yrkanden:

- Att upplösa Rådet för den nationella minoriteten romer.
- Att uppdra åt stadskontoret att utreda nya former för att organisera arbetet för romsk inkludering i Malmö.

Nämndinitiativtagarna pekar på att den svenska lagstiftningen om nationella minoriteter i första hand syftar till att skydda och främja de rättigheter som tillkommer de nationella

minoriteterna. Dessa nationella minoriteter, som inkluderar samer, sverigefinnar, romer, judar och tornedalingar, erkänns i lagen som viktiga delar av det svenska samhället.

Nämndinitiativtagarna lyfter särskilt hur arbetet gällande den romska minoriteten har hanterats. Motiveringen till de två yrkanden som lyfts i initiativet rör företeelser som omnämnts i media kring parallella rättsprocesser utanför det svenska domstolsväsendet samt att det framkommit att hälften av de romska representanterna i Romska rådet är dömda för brott.

Helena Nanne (M) och Anton Sauer (C) menar att den samlade bilden är att det är uppenbart att Rådet för den nationella minoriteten romer och dess representanter är ett mycket olämpligt sätt att skapa representation för Malmös romska minoritet och för att bidra till romsk inkludering i samhället.

Romska rådet

2018 inrättades Malmö stads råd för den nationella minoriteten romer med representanter från föreningar inom den romska gruppen. Rådet är underställt kommunstyrelsen men har administrerats av RIKC. De romska representanterna i rådet har utsetts genom en urvalsprocess där romska föreningar verksamma i Malmö har uppmanats att lämna in namn på representanter till rådet där RIKC har administrerat själva intresseanmälningarna och de som visat sig vara registrerade aktiva föreningar har godkänts. Förändringar i bestämmelserna kring samråd med de nationella minoriteterna trädde i kraft 2019 när lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk ändrades. Benämningen representanter för de nationella minoriteterna frångicks i den nya lagtexten kopplat till samråd, för att inkludera även personer som inte är medlemmar i en förening eller annan organisation.

2023 genomfördes därför en revidering av rådets reglemente (STK-2022-1505) som följde av den förändrade lagstiftningen så att rådets uppdrag och syfte överensstämde med den nya lagstiftningen och stadens organisation. Vad gäller de nationella minoriteterna judar, samer, tornedalingar och sverigefinnar, har Malmö stad ingen specifik organisering för samordning och samråd som med den romska gruppen genom RIKC och Romska rådet. Samråden med övriga nationella minoriteter sker mellan minoriteten och tjänstepersoner. Översynen av Romska rådets verksamhet 2023 begränsades till rådets verksamhet och inte hela Malmö stads arbete med den nationella minoriteten romer.

Romskt informations- och kunskapscenter (RIKC)

Malmö stad öppnade RIKC 2009 i samarbete med Delegationen för romska frågor och 2012 blev centret en permanent kommunal verksamhet. Verksamheten RIKC har varit organiserad under arbetsmarknadsavdelningen under arbetsmarknads- och

socialnämnden och är sedan 2019 organiserat som en enhet på stadsarkivet, inom ramen för kulturnämndens verksamhet.

RIKC:s verksamhet syftar till att öka romers delaktighet och inflytande i samhället och centret har ett kommunövergripande uppdrag. Verksamheten riktar sig både till romska Malmöbor och till majoritetssamhället. Malmöbor kan komma till RIKC: s medborgarkontor och få hjälp och stöd i olika ärenden på romani chib, såsom stöd vid myndighetskontakter, översättning eller vägledning och rådgivning. RIKC erbjuder även bland annat kompetensutveckling om minoritetslagstiftning, romsksvensk historia och romska livsvillkor idag samt tillhandahållande av resursperson för skola och socialtjänst, till exempel vid möten med romska sökanden, elever och familjer.

RIKC ansvarar för samordningen av:

- Frågor gällande den nationella minoriteten romer i Malmö stad.
- Handlingsplan för den nationella minoriteten romer i Malmö vilken är ett verktyg för att på kommunal nivå implementera nationell minoritetslagstiftning. Den omfattar samtliga 14 förvaltningar i Malmö stad.

Stadskontorets bedömning

Samordningsansvaret för arbetet med nationella minoriteter är uppdelat mellan två nämnder i Malmö stad. Ansvaret för samordning av arbetet med den romska minoriteten ligger på kulturnämnden, medan kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av arbetet med övriga nationella minoritetsgrupper. Sedan 2022 finns även ett kommunalråd med ett särskilt beredningsansvar för mänskliga rättigheter, där arbetet med nationella minoriteter ingår. Romska rådet som plattform för samverkan och dialog utreddes 2023. Stadskontoret konstaterar att rådet har haft svårt att fullt ut uppnå sitt syfte som forum för dialog med den nationella minoritetsgruppen romer och stadens förtroendevalda.

Efter dialog med ordföranden i Romska rådet och genomgång av tidigare fattade beslut rörande rådet och RIKC, föreslår stadskontoret i ett separat ärende (STK-2024-1544) att kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att genomföra en uppföljning av Romska rådets verksamheter. Uppföljningen ska svara på vilka anpassningar som behöver göras för att skapa ett inkluderande forum för dialog och samverkan med en närvaro från alla partier som representeras i kommun att kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att genomföra en genomlysning av stadens arbete med romsk inkludering. Genomlysningen ska svara på om nuvarande organisationsform ger förutsättningar för att uppfylla kraven i aktuell lagstiftning och ambitionerna i Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Genomlysningen föreslås genomföras av en extern resurs.

Stadskontoret föreslås även få i uppdrag att genomföra en uppföljning av Romska rådets verksamhet. Uppföljningen ska svara på vilka anpassningar som behöver göras för att skapa ett inkluderande forum för dialog och samverkan med en närvaro från alla partier som representeras i kommunstyrelsen. Uppföljningen föreslås genomföras av en extern resurs. Under den period som uppföljningen genomförs bör Romska rådets verksamhet pausas, med undantag för genomförandet av rådets årliga konferens och Förintelsens minnesstund i januari 2025. Den innefattar även att se över metoder, arbetssätt och organisering för att förstärka den romska inkluderingen i Malmö. Under den period som uppföljningen genomförs föreslås Romska rådets verksamhet pausas, med undantag för de redan planerade aktiviteterna, genomförandet av rådets årliga konferens och Förintelsens minnesstund i januari 2025.

Genomlysningen av det samlade arbetet och uppföljningen av Romska rådet ska göras i dialog med romska Malmöbor och syfta till att förändra och förbättra samarbetet med och för den romska minoriteten.

Stadskontoret föreslår därför kommunstyrelsen att avslå nämndinitiativets första yrkande om att upplösa Rådet för den nationella minoriteten romer.

Förslaget är att anse nämndinitiativets andra yrkande om att uppdra åt stadskontoret att utreda nya former för att organisera arbetet för romsk inkludering i Malmö besvarat.

Stadskontoret vill även poängtera att beslut som rör exempelvis att upplösa Romska rådet måste hanteras i kommunfullmäktige efter sedvanlig beredning.

Ansvariga

Pamela Lindqvist Sekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör